

**ВП НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
«НІЖИНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

В.С. Лукач

«23» 02 2016 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(комплекс професійно-орієнтованих дисциплін)
для прийому на навчання
для здобуття ступеня бакалавра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»**

Розглянуто на засіданні
науково-методичної ради
факультету економіки та
менеджменту
Протокол № 7 від 19.02.2016 р.

ВСТУП

Мета вступних випробувань – з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок, необхідних для опанування програми підготовки фахівців за освітньою програмою бакалавр зі спеціальності 071 „Облік і оподаткування”.

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми бакалавра абітурієнти повинні мати здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі природничо-наукових, загальноекономічних та економічних наук. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Програму складено з 8 тематичних блоків, кожний з яких відбиває окремі спеціальності та інтегрує знання з кількох дисциплін фахової підготовки, а саме: податкової системи, фінансового обліку, обліку у бюджетних установах, контролю і ревізії, економічного аналізу.

Екзаменаційні білети мають за змістом міжпредметний характер. Тести включають 50 питань. Максимальний час для виконання тестових завдань 60 хвилин.

Порядок проведення вступних випробувань визначається Положенням про приймальну комісію.

ЗМІСТ ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ У РОЗРІЗІ ДИСЦИПЛІН

1.ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

1.1.Бухгалтерський облік, його суть і значення, предмет і метод бухгалтерського обліку

Поняття виникнення, призначення господарського обліку та його види. Виникнення господарського обліку і його характеристика. Необхідність інформації. Види господарського обліку, їх диференціація і інтеграція. Бухгалтерський облік як наука. Професія бухгалтера.

Функції, завдання бухгалтерського обліку і вимоги до нього. облікові вимірники.

Загальна характеристика предмета бухгалтерського обліку. Господарські засоби, їх характеристика і класифікація.

Джерела надходжень та приросту господарських засобів, їх класифікація. Взаємозв'язок між засобами і джерелами. Господарські процеси і господарські операції. Об'єкти бухгалтерського обліку. Метод бухгалтерського обліку, характеристика основних елементів.

1.2.Документація як елемент методу бухгалтерського обліку, бухгалтерський баланс

Поняття про документи і документацію. Матеріальні носії первинних облікових даних. Структура, зміст документів і вимоги до них. Класифікація бухгалтерських документів. Документооборот і його організація. Особливості автоматизованого документування.

Бухгалтерський баланс, його зміни і будова. Структура балансу. Залежність змісту і будови від форми власності і галузі народного господарства. Вплив господарських операцій на балансі.

1.3.Система рахунків і відображення в них господарських операцій класифікація і план рахунків бухгалтерського обліку

Рахунки, їх зміни і будова. Подвійний запис, його суть і значення. Економічний зміст та техніка подвійного запису. Послідовність визначення кореспонденції рахунків. Синтетичний і аналітичний облік. узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Класифікація і план рахунків.

Класифікація рахунків за економічним змістом, призначенням і структурою. План рахунків бухгалтерського обліку.

1.4. Принципи обліку господарських операцій основної діяльності підприємства

Методологічні основи обліку кругообігу засобів. стадії руху господарських засобів, загальна сума їх обліку.

Облік процесу постачання. Витрати на заготівлю та їх систематизація. Обчислення собівартості придбаних засобів.

Облік процесу виробництва. Методологія обліку виробництва. Склад і класифікація витрат на виробництво. Рахунки по обліку виробничих витрат і виходу продукції, їх характеристика і взаємозв'язок.

Калькуляція собівартості продукції і порядок закриття рахунку «Виробництво».

Облік процесу реалізації, завдання обліку. Рахунки по обліку реалізації. Визначення собівартості реалізованої продукції і обчислення фінансових результатів.

1.5. Інвентаризація, облікові реєстри і форми бухгалтерського обліку

Завдання інвентаризації, її значення і види. Порядок проведення і оформлення інвентаризації. Виявлення результатів інвентаризації і відображення їх в обліку.

Облікові реєстри та їх роль в обліку. Класифікація реєстрів. Матеріальні носії інформації. Методика і техніка облікової реєстрації. Способи виявлення і виправлення помилок в обліку.

Технологія облікового процесу. Форми бухгалтерського обліку та їх характеристика: меморіально-ордерна, журнально-ордерна, таблично-автоматизована і комп'ютерна форма. Система комп'ютерного обліку. Розвиток форм обліку.

2. ОБЛІК, АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

2.1. Облік, аналіз і контроль основних засобів та інших необоротних матеріальних активів

Економічна сутність засобів виробництва та їх роль в економічному розвитку країни. Складові частини і характеристика необоротних матеріальних активів підприємства. Визнання основних засобів як активів підприємства.

Класифікація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Оцінка основних засобів. Переоцінка (дооцінка, уцінка) первісної вартості і суми зносу об'єкта основних засобів. Зменшення корисності основних засобів.

Характеристика рахунків і субрахунків, в межах яких здійснюється синтетичний і аналітичний облік основних засобів. Інвентарний облік

наявності і руху основних засобів. Загальна схема записів операцій з обліку основних засобів.

Економічна сутність інвестицій і основні напрямки їх здійснення.

Кореспонденція рахунків та загальна схема записів з обліку капітальних інвестицій.

Канали (шляхи) надходження основних засобів. Документальне оформлення операцій з надходження основних засобів. Кореспонденція рахунків за операціями, пов'язаними з надходженням основних засобів за різними каналами.

Синтетичний і аналітичний облік витрат з ремонту основних засобів.

Економічна сутність амортизації основних засобів. Методи та методика нарахування амортизації основних засобів. Синтетичний і аналітичний облік зносу основних засобів.

Причини та напрямки вибуття основних засобів. Документальне оформлення операцій зі списання основних засобів унаслідок повного зносу, непридатності для подальшої експлуатації, знищення через стихійне лихо, продаж тощо. Кореспонденція рахунків за операціями, пов'язаними з вибуттям основних засобів за різними напрямками.

Економічна сутність фінансової та операційної оренди. Документальне оформлення та облік операцій з фінансової оренди (лізингу) та операційної оренди в орендаря. Документальне оформлення та облік операцій з фінансової та операційної оренди в орендодавця

Інвентаризація основних засобів. Документальне оформлення результатів інвентаризації. Відображення результатів інвентаризації основних засобів у обліку.

Завдання та джерела економічного аналізу основних засобів. Аналіз складу, структури, стану і динаміки основних засобів. Методика аналізу ефективності використання основних засобів.

Загальні принципи проведення контролю наявності та руху основних засобів. Мета контролю і ревізії основних засобів та його завдання. Джерела інформації для проведення контролю основних засобів. Головні методичні прийоми контролю наявності, руху і використання основних засобів підприємства. Узагальнення результатів ревізії.

2.2. Облік, аналіз і контроль нематеріальних активів та гудвілу

Поняття, економічна сутність нематеріальних активів, їх склад і види.

Визнання нематеріальних активів. Класифікація нематеріальних активів.

Нормативно-правове регулювання обліку нематеріальних активів.

Оцінка нематеріальних активів. Переоцінка нематеріальних активів.

Зменшення корисності нематеріальних активів.

Синтетичний, аналітичний і інвентарний облік нематеріальних активів.

Документальне оформлення і облік надходження нематеріальних активів за різними каналами.

Методи нарахування амортизації нематеріальних активів та їх характеристика. Синтетичний і аналітичний облік накопиченої амортизації нематеріальних активів.

Документальне оформлення та облік вибуття нематеріальних активів за різними каналами.

Облік гудвілу.

Аналіз складу, структури та стану нематеріальних активів. Аналіз ефективності використання нематеріальних активів, оцінка їх впливу на результати діяльності підприємства.

Контроль нематеріальних активів: джерела інформації та послідовність проведення. Оформлення результатів ревізії щодо обґрунтування оцінки, обліку наявності, руху, використання, амортизації та списання нематеріальних активів.

2.3. Облік, аналіз і контроль довгострокових біологічних активів

Економічна сутність, визнання та класифікація біологічних активів.

Оцінка довгострокових біологічних активів. Переоцінка довгострокових біологічних активів. Зменшення корисності довгострокових біологічних активів.

Синтетичний, аналітичний і інвентарний облік довгострокових біологічних активів рослинництва і тваринництва.

Документальне оформлення та облік надходження довгострокових біологічних активів за різними каналами.

Методи нарахування амортизації довгострокових біологічних активів та їх характеристика. Синтетичний і аналітичний облік накопиченої амортизації довгострокових біологічних активів.

Документальне оформлення та облік вибуття довгострокових біологічних активів за різними каналами.

Аналіз складу, структури, стану і динаміки довгострокових біологічних активів. Аналіз урожайності та ефективності використання багаторічних насаджень. Аналіз продуктивності худоби та ефективності використання тварин основного стада. Організація аудиту довгострокових біологічних активів. Методика контролю складу, структури, стану та динаміки довгострокових біологічних активів. Узагальнення результатів.

2.4. Облік, аналіз і контроль довгострокових фінансових інвестицій

Економічна сутність фінансових інвестицій, їх види та класифікація.

Первісна оцінка фінансових інвестицій та їх оцінка на дату балансу.

Побудова синтетичного і аналітичного обліку довгострокових фінансових інвестицій.

Облік довгострокових фінансових інвестицій за методом участі в капіталі.

Порядок визначення балансової вартості інвестицій.

Особливості обліку довгострокових фінансових інвестицій іншим пов'язаним особам.

Облік довгострокових фінансових інвестицій непов'язаним особам за справедливою вартістю.

Облік довгострокових фінансових інвестицій у боргові зобов'язання (облігації). Поняття амортизації собівартості облігацій. Методика обліку довгострокових облігацій, придбаних за номінальною вартістю, з дисконтом та премією. Методи нарахування амортизації дисконту та премії за інвестиціями в облігації.

Аналіз складу, структури, стану, динаміки та ефективності довгострокових фінансових інвестицій на підприємстві.

Мета контролю довгострокових фінансових інвестицій та його завдання.

Програма та процедури аудиту, методичні прийоми та методика його проведення. Узагальнення результатів аудиту довгострокових фінансових інвестицій.

3. ОБЛІК, АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ

3.1. Облік, аналіз і контроль виробничих запасів

Економічна сутність виробничих запасів та завдання обліку, аналізу і аудиту. Визнання виробничих запасів як активів підприємства. Класифікація запасів.

Оцінка виробничих запасів, що надходять на підприємство. Методи оцінки вибуття виробничих запасів та їх характеристика.

Організація складського обліку і складського господарства. Матеріально відповідальні особи та порядок документального оформлення матеріальної відповідальності.

Документальне оформлення надходження виробничих запасів за різними каналами. Документальне оформлення переміщення виробничих запасів.

Документальне оформлення вибуття виробничих запасів за різними каналами.

Синтетичний і аналітичний облік наявності і руху виробничих запасів

Інвентаризація виробничих запасів та методика відображення її результатів в обліку. Облік пересортиці, нестач і лишків виробничих запасів. Порядок проведення переоцінки виробничих запасів та порядок інформації про запаси у фінансовій звітності.

Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП).

Аналіз складу та структури виробничих запасів. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами. Аналіз потреби у виробничих запасах.

Фактори, що впливають на рівень складських запасів підприємства. Аналіз використання матеріальних ресурсів і оцінка матеріаломісткості продукції.

Завдання та джерела інформації контролю запасів. Програма проведення контролю виробничих запасів та аудиторські процедури. Робочі та підсумкові документи ревізора в ревізії виробничих запасів.

3.2. Облік, аналіз і контроль товарів

Економічна сутність товарних запасів та завдання їх обліку, аналізу і аудиту. Визнання та первісна оцінка товарів.

Особливості організації обліку товарів за їх видами в оптовій та роздрібній торгівлі. Документальне оформлення надходження (придбання), руху та продажу товарів. Облік операцій з придбання та продажу товарів.

Методи оцінки товарних запасів - реалізованих та залишку.

Інвентаризація товарних запасів та відображення її результатів у обліку.

Порядок проведення переоцінки товарів та подання інформації про товари у фінансовій звітності.

Аналіз стану та асортименту товарів. Аналіз товарного обігу (товарообігу). Аналіз рентабельності продажу товарів.

Завдання та джерела інформації контролю товарних запасів. Проведення ревізії товарних запасів та аудиторські процедури. Методи (методичні прийоми) контролю товарних запасів. Підсумкові документи.

3.3. Облік, аналіз і контроль розрахунків з дебіторами

Економічна сутність дебіторської заборгованості та її види.

Облік довгострокової дебіторської заборгованості (за майно, яке передане у фінансову оренду, довгострокових векселів одержаних, іншої довгострокової дебіторської заборгованості).

Облік поточної дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги.

Порядок створення і використання резерву сумнівних боргів. Облік резерву сумнівних боргів.

Облік короткострокових векселів одержаних. Облік розрахунків з різними дебіторами.

Порядок подання інформації про дебіторську заборгованість у фінансовій звітності.

Аналіз стану дебіторської заборгованості за її видами. Аналіз дебіторської заборгованості в динаміці, за складом та за термінами. Завдання та джерела інформації аудиту дебіторської заборгованості.

Процедури контролю дебіторської заборгованості. Підсумкові документи.

3.4. Облік, аналіз і аудит грошових коштів та поточних фінансових інвестицій

Економічна сутність грошових коштів та їх функції. Форми розрахунків і державне регулювання готівкового та безготівкового обігу.

Касові операції та порядок їх ведення. Первинні та звітні документи з касових операцій. Облік касових операцій.

Порядок відкриття та використання рахунків у банках. Облік операцій на рахунках у банках.

Особливості обліку коштів у іноземній валюті. Курсові різниці та відображення їх в обліку. Облік розрахунків у іноземній валюті.

Облік поточних фінансових інвестицій у боргові цінні папери (облігації) та акції інших підприємств. Еквіваленти грошових коштів та їх облік.

Порядок подання інформації про грошові кошти та поточні фінансові інвестиції у фінансовій звітності.

Аналіз залишків та руху грошових коштів. Визначення причин зміни грошових надходжень та витрат за рахунок операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства.

Завдання аудиту грошових коштів та поточних фінансових інвестицій.

Джерела інформації контролю грошових коштів та поточних фінансових інвестицій. Підсумкові документи.

4. ОБЛІК, АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ ВИТРАТ І ДОХОДІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

4.1. Облік, аналіз і контроль витрат виробництва

Витрати виробництва та їх економічна сутність. Визначення, визнання та класифікація витрат на виробництво. Собівартість як економічна категорія ринкового середовища. Склад витрат, що формують собівартість продукції (робіт, послуг).

Загальна характеристика рахунків з обліку витрат виробництва (23 «Виробництво», 91 «Загальновиробничі витрати»).

Облік прямих витрат на виробництво продукції (робіт, послуг). Облік і розподіл загальновиробничих витрат. Оцінка та облік незавершеного виробництва.

Облік втрат від браку продукції (робіт, послуг).

Первісне визнання та оцінка сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів. Загальна схема визначення собівартості готової продукції (виконаних робіт і наданих послуг) за звичайної та спрощеної форм бухгалтерського обліку.

Аналіз операційних витрат на підприємстві за їх елементами. Аналіз матеріальних витрат у собівартості продукції. Аналіз витрат па заробітну плату.

Аналіз комплексних статей витрат. Аналіз собівартості окремих виробів.

Аналіз обсягу виробництва продукції в натуральному і вартісному виразі. Оцінка динаміки обсягу виробництва продукції. Аналіз асортименту, структури та якості продукції (робіт, послуг). Аналіз ритмічності роботи підприємства.

Контроль витрат і випуску продукції основного виробництва. Контроль витрат і виконаних робіт допоміжними виробництвами. Контроль загальноновиробничих витрат. Контроль витрат від браку продукції (робіт, послуг).

4.2. Облік, аналіз і контроль реалізації готової продукції (робіт, послуг)

Оборот капіталу та його складові. Економічний зміст реалізації продукції, робіт, послуг. Валова і товарна продукція. Канали (напрямки, шляхи) реалізації продукції. Ціноутворення на продукцію, роботи, послуги.

Документальне оформлення й облік реалізації продукції. Облік вирахування з доходу. Особливості документального оформлення й обліку виконання робіт і надання послуг на сторону. Облік витрат на збут.

Аналіз чинників зміни прибутків від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг. Аналіз витрат на збут.

Контроль собівартості реалізованих товарів, продукції, робіт, послуг.

Контроль доходів від реалізації товарів, продукції, робіт, послуг. Контроль витрат на збут.

4.3. Облік, аналіз і контроль витрат і доходів іншої операційної діяльності

Інша операційна діяльність, її сутність та види. Облік доходів і витрат, пов'язаних з реалізацією іноземної валюти.

Облік витрат і доходів від реалізації інших оборотних активів. Облік витрат від сумнівних та безнадійних боргів. Облік доходів від списання простроченої кредиторської заборгованості. Облік доходів і витрат від операційної курсової різниці. Облік витрат від знецінення запасів, нестач і витрат від псування цінностей.

Облік визнаних та одержаних штрафів, пені, неустойки. Облік витрат і доходів від утримання житлово-комунального господарства та об'єктів соціально-культурного призначення.

Аналіз витрат і доходів іншої операційної діяльності.

Контроль витрат і доходів іншої операційної діяльності.

4.4. Облік, аналіз і контроль формування та використання прибутків

Сутність і роль прибутку в господарській діяльності підприємства.

Структурно-логічна схема формування прибутку.

Облік фінансових результатів від операційної діяльності, від фінансових операцій, іншої звичайної діяльності та надзвичайних подій.

Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).

Завдання і джерела інформації для аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз чистого прибутку. Аналіз складу фінансових результатів, витрат і відрахувань. Аналіз динаміки та структури прибутків підприємства.

Аналіз фінансових результатів від операційної діяльності, операційних та фінансових витрат і доходів. Аналіз результатів від надзвичайних подій.

Резерви збільшення прибутків за рахунок ліквідації непродуктивних витрат.

Контроль формування фінансових результатів підприємства. Контроль розподілу та використання чистого прибутку. Контроль непокритих збитків.

5. ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

5.1. Облік, аналіз і аудит власного капіталу

Капітал, його сутність, стадії, кругообіг та функціональні форми.

Характеристика складових власного капіталу. Особливості формування акціонерного капіталу в Україні.

Облік формування та змін статутного капіталу на підприємствах різних форм власності й організаційно-правових форм: державних, господарських товариств, приватних та ін. Особливості обліку неоплаченого і вилученого капіталу.

Особливості обліку пайового капіталу в кооперативах

Облік додаткового капіталу. Облік резервного капіталу. Облік нерозподіленого прибутку та його використання. Аналіз величини, складу та руху капіталу підприємства. Аналіз власного та залученого капіталу. Використання різних показників, коефіцієнтів для оцінки стану капіталу.

Контроль статутного та додаткового капіталу.

5.2. Облік, аналіз і аудит довгострокових зобов'язань

Позичковий капітал, його сутність і роль у господарській діяльності. Визнання, класифікація та оцінка довгострокових зобов'язань. Загальна схема обліку довгострокових зобов'язань.

Облік довгострокових зобов'язань за кредитами банків. Облік довгострокових фінансових зобов'язань.

Особливості обліку відстрочених податкових зобов'язань.

Методика і техніка аналізу довгострокових зобов'язань.

Завдання і джерела аудиту довгострокових зобов'язань. Головні аспекти, на які повинен звернути увагу аудитор, перевіряючи облік довгострокових позик. Аудит довгострокових зобов'язань. Робочі та підсумкові документи аудитора з аудиту довгострокових зобов'язань.

5.3. Облік, аналіз і аудит поточних зобов'язань

Визнання, класифікація та оцінка поточних зобов'язань. Загальна схема обліку поточних зобов'язань.

Документальне оформлення та облік короткострокових кредитів банків. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками за товари, роботи, послуги. Облік зобов'язань, забезпечених виданими короткостроковими векселями.

Облік розрахунків з бюджетом за податком на прибуток. Порядок визначення суми податку на прибуток, відстрочених податкових активів і зобов'язань з податку на прибуток та їх облік.

Порядок визначення податкових зобов'язань і податкового кредиту з податку на додану вартість та відображення розрахунків з бюджетом з ПДВ у системі бухгалтерських рахунків.

Облік розрахунків за податком на доходи фізичних осіб

Методика і техніка аналізу поточних зобов'язань. Аналіз розрахунків з постачальниками за товари, роботи, послуги: в динаміці, за складом та строками погашення. Аналіз стану розрахунків з бюджетом за податками й іншими обов'язковими платежами.

Завдання і джерела контролю поточних зобов'язань. Головні аспекти, на які повинен звернути увагу ревізор, перевіряючи облік поточних зобов'язань. Аудит поточних зобов'язань. Робочі та підсумкові документи аудитора з аудиту поточних зобов'язань.

5.4. Облік, аналіз і аудит розрахунків за заробітною платою та соціальним страхуванням персоналу

Заробітна плата, її суть та форми. Місце та значення зарплати у формуванні доходів населення.

Склад фонду оплати праці. Методика розрахунку суми заробітної плати за різних форм і систем оплати праці. Індексація і компенсація невиплаченої зарплати. Утримання із зарплати. Узагальнення нарахувань і утримань із зарплати.

Відображення розрахунків з оплати праці в системі рахунків бухгалтерського обліку. Контроль за використанням фонду оплати праці.

Облік розрахунків з обов'язкового державного пенсійного страхування, зі страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, зі страхування від нещасних випадків на виробництві.

Аналіз стану і забезпеченості підприємства трудовими ресурсами та їх руху. Аналіз використання робочого часу. Показники й аналіз динаміки продуктивності праці. Аналіз використання фонду оплати праці.

Завдання і джерела аудиту розрахунків із зарплати та соціального страхування. Головні аспекти, на які повинен звернути увагу аудитор під час аудиту розрахунків з оплати праці і відрахувань на соціальні заходи. Аудит розрахунків із зарплати і соціального страхування. Робочі та підсумкові документи аудитора з аудиту розрахунків за зарплатою і соціальним страхуванням.

6. ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ, ЇЇ АНАЛІЗ І АУДИТ

6.1. Фінансова (бухгалтерська) звітність підприємства

Об'єктивна необхідність звітності як джерела інформації про діяльність суб'єктів господарювання. Сутність звітності та її значення. Користувачі інформації, що подається у фінансових звітах.

Державне регулювання фінансової звітності. Мета, завдання і вимоги до фінансової звітності. Склад і елементи фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності. Розкриття інформації у фінансовій звітності. Якісні характеристики фінансової звітності. Забезпечення достовірності звітних даних. Узгодження показників фінансової звітності.

Принципи побудови і структура балансу (звіт про фінансовий стан) підприємства. Інформаційні джерела для складання балансу.

Призначення, структура і зміст звіту про фінансові результати (звіт про сукупні доходи). Джерела інформації для складання звіту про фінансові результати (звіт про сукупні доходи).

Призначення, структура і зміст звіту про власний капітал. Інформаційні джерела та порядок складання звіту про власний капітал.

Призначення, структура і зміст звіту про рух грошових коштів (за прями та непрямим методом). Інформаційні джерела для складання звіту.

Призначення, структура і зміст приміток до річного фінансового звіту.

Призначення, структура і зміст фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва.

6.2. Аналіз і аудит фінансової звітності

Сутність фінансового аналізу. Загальна оцінка фінансового стану підприємства. Аналіз валюти бухгалтерського балансу. Аналіз власного капіталу і зобов'язань підприємства.

Аналіз платоспроможності підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз рентабельності підприємства. Аналіз ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства. Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств і запобігання їхньому банкрутству.

Загальні принципи і процедури контролю фінансової звітності підприємства. Контроль фінансового стану підприємства.

Особливості контролю річної фінансової звітності акціонерних товариств.

7. ОСНОВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

7.1. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах

Методологія бухгалтерського обліку в бюджетних установах. Роль бухгалтерського обліку в управлінні бюджетними установами. Формування облікової політики бюджетних установ. Характеристика елементів організації бухгалтерського обліку. Бухгалтерський баланс. План рахунків бухгалтерського обліку. Форми бухгалтерського обліку.

7.2. Організаційно-методична підготовка обліку касового виконання державного бюджету в умовах функціонування казначейської системи.

Розпорядники кредитів. Фінансування бюджетних коштів в умовах Державного казначейства. Функціональна класифікація видатків бюджету. Економічна класифікація видатків бюджету. Методика складання кошторису доходів і видатків. Облік коштів бюджетів. Облік коштів на рахунках в казначействі. Порядок обліку зобов'язань розпорядників коштів бюджету.

7.3. Облік фінансування, доходів, грошових коштів загального фонду. Облік розрахунків. Облік необоротних активів. Облік запасів.

Облік фінансування. Облік доходів. Облік касових операцій. Облік операцій з іноземною валютою. Облік коштів на поточному рахунку. Облік інших коштів. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік довгострокових зобов'язань. Облік короткострокових зобов'язань. Облік векселів. Облік розрахунків за виконані роботи. Облік внутрішніх розрахунків. Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами.

7.4. Облік основних засобів. Облік інших необоротних матеріальних активів. Облік нематеріальних активів. Облік зносу необоротних активів.

Облік виробничих запасів. Документація і оперативний облік надходження, відпуску і витрачання запасів. Облік матеріалів на складі і його зв'язок з обліком в бухгалтерії. Облік тварин на вирощуванні і відгодівлі. Облік малоцінних і швидкозношуваних предметів. Облік матеріалів і продуктів харчування. Облік готової продукції сільськогосподарського

виробництва. Методика і техніка проведення інвентаризації матеріальних цінностей та відображення її результатів в обліку.

7.5. Облік розрахунків з оплати праці і страхування. Облік власного капіталу Облік доходів і видатків спеціалізованого фонду Облік виробничих витрат. Звітність. Аналіз та контроль у бюджетних установах.

Праця і заробітна плата в бюджетних установах і задачі їх обліку. Оперативний облік персоналу. Облік використання робочого часу і виробітку. Форми та системи оплати праці. Нарахування заробітної плати. Утримання із заробітної плати. Порядок оформлення розрахунків з працюючими і виплати заробітної плати. Синтетичний і аналітичний облік заробітної плати і пов'язаних з нею розрахунків.

Фонд в необоротних активах. Фонд у малоцінних та швидкозношуваних предметах. Результати виконання бюджетів. Результати виконання кошторисів. Результати переоцінок.

Склад, класифікація і задачі обліку позабюджетних коштів. Облік спеціальних коштів. Облік сум за дорученнями. Облік депозитних сум. Облік інших позабюджетних коштів: перелік, джерела утворення і порядок використання. Облік витрат виробничих (навчальних) майстерень. Облік витрат підсобних (навчальних) сільських господарств. Облік витрат на науково-дослідні роботи за договорами. Склад, порядок складання та подання звітності. Періодична звітність бюджетних установ. Річна звітність бюджетних установ. Аналіз та контроль у бюджетних установах.

8. ПОДАТКИ ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Основні поняття оподаткування. Елементи податків. Виникнення і розвиток податкових платежів. Недоліки податкової системи в Україні. Суть податкового обліку і його основні завдання. Система оподаткування в Україні. Загальнодержавні податки. Суть фіксованого сільськогосподарського податку. Зміст податку на додану вартість.

Порядок складання звітності з податку на додану вартість. Порядок оподаткування податком на додану вартість сільськогосподарських товаровиробників. Суть податку на прибуток підприємств та об'єкти оподаткування. Облік валових доходів. Облік валових витрат.

Зміст звітності про прибуток підприємства та терміни її подання в податкову інспекцію. Економічний зміст прибуткового податку з громадян.

Порядок розрахунку прибуткового податку з громадян.

Економічна суть місцевих податків та зборів. Види місцевих податків та зборів. Ставки місцевих податків та зборів.

Види обов'язкових платежів. Облік та звітність збору на обов'язкове державне соціальне страхування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Програма вступних випробувань з комплексу професійно - орієнтованих дисциплін складена викладачами професійно-орієнтованих дисциплін факультету економіки та менеджменту ВП Національного університету біоресурсів і природокористування України „Ніжинський агротехнічний інститут”. В основу покладені питання, які виносились на комплексний державний екзамен за освітньо-професійною програмою підготовки “Молодший спеціаліст” з професійно-орієнтованих дисциплін нормативного циклу: податкова система, фінансовий облік, облік у бюджетних установах, контроль і ревізія, економічний аналіз.

Програма вступних випробувань з комплексу професійно - орієнтованих дисциплін обговорена і затверджена на науково-методичній раді факультету економіки та менеджменту, протокол № 7 від 19.02.2016 року.

Тести включають 50 питань. Максимальний час для виконання тестових завдань 60 хвилин. Кожне питання оцінюється в 2 бал. До загальної кількості балів додається 100 балів.

За підсумками вступного іспиту абітурієнт може набрати від 0 до 200 балів включно. Необхідний мінімум з комплексу професійно-орієнтованих дисциплін – 124 бали.

У разі використання заборонених джерел абітурієнт на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

Голова фахової атестаційної комісії

О.М. Столяренко

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Александров В.Т. Планування, облік, звітність, контроль у бюджетних установах, державне замовлення та державні закупівлі / В.Т. Александров, О.І. Ворона. – К.: АВТ, 2008. 520 с.
2. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств / В.Г. Андрійчук – К.: КНЕУ, 2009 – 622 с.
3. Бабич В.В. Бухгалтерський облік на підприємствах малого бізнесу в Україні / В.В. Бабич, Є.І. Свідерський — К.: Лібра, 2007. — 160 с.
4. Бакун Ю. В. Вплив методу списання запасів на суму до оподаткування податком на прибуток / Ю.В. Бакун // Дебет Кредит. – 2008. - №23 С.6-11.
5. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю.Невмержицька. – 2-ге вид., без змін. – К.: КНЕУ, 2007 – 592 с.
6. Білик М.С. Облік, аналіз та аудит: Навчальний посібник / М.С. Білик, А.Г. Загородній – К., Кондор, 2008. – 618 с.
7. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік / Ф.Ф. Бутинець – Житомир: ЖІТІ, 2008. - 448 с.
8. Бутинець Ф.Ф. Інформаційні системи бухгалтерського обліку. Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів / Ф.Ф. Бутинець, С.В. Іваненко Житомир: ЖІТІ, 2007. – 304 с.
9. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку: Підруч. для студ. спец. "Облік і аудит" вищ. навч. закл. / Ф.Ф. Бутинець. — 3-тє вид., доп. і перероб. — Житомир: ПП "Рута", 2009. — 592 с.
10. Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посібник. За редакцією Р.Л. Хом'яка. – 3-тє вид., доп. і перероб. – Львів : Національний університет Львівська політехніка «Інтелект - Захід», 2007 – 912 с.
11. Бухгалтерський облік у сільському господарстві України. Підручник / За заг. Ред.. В.Я Плаксієнка. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 490 с.
12. Бухгалтерський облік. Хрестоматія. Збірник систематизованого законодавства, вип.1, січень 2007 року, ЗАТ „Холдингова компанія „Бліц-Інформ”, 2007 - 226с.
13. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. / За ред. проф. Ф.Ф. Бутиця. – 6-тє вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2008 - 756 с.
14. Бухгалтерський облік у сільському господарстві України. Підручник / За заг. ред. В.Я. Плаксієнка. – К.: Центр навчальної літератури, 2009 – 490 с.

15. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник / За ред. проф. М.Ф. Огійчука. – К.: Аграрна освіта, 2007. – 799 с.
16. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ЖІТІ, 2008. – 586 с.
17. Бухгалтерський облік. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит” / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ЖІТІ, 2011. – 288с.
18. Бухгалтерський облік на підприємствах АПК: Посібник по застосуванню нормативних документів / За ред. П. Т. Саблука. – К.: ІАЕ, 2009.
19. Валентинова Т. Документообіг на підприємстві: основа основ / Т.Валентинова // Все про бухгалтерський облік. – 2007. - №24. – С.6 – 7.
20. Василенко В.В. Вплив методу оцінки вибуття запасів на фінансові результати: тези доповідей міжнародної науково-методичної конференції / КНЕУ. – К.: КНЕУ, 2008. – С.64.
21. Вербило О.Ф. Бухгалтерський облік: методика забезпечення якості знань / [О.Ф.Вербило, З.І. Бойко., Т.П. Кондрицька , В.М. Ярошинський].- К.:НАУ, 2008 – 307 с.
22. Вербило О.Ф. Бухгалтерський облік у менеджменті: зміст та методика навчання. Підручник. Частина друга. Фінансовий облік/ О.Ф. Вербило, Т.П. Кондрицька, В.М. Ярошинський – К.: НАУ, 2007 – 696 с.
23. Верига Ю.А.Звітність підприємств./ Ю.А. Верига ,З.М.Левченко, І.Д. Ватуля, 2-ге видання, доповнене і перероблене. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008 – 776 с.
24. Волосяненко М.І. Формування структури посівів за екологічністю і якісним станом земель // Агро світ. – 2007. - № 2. - с.24-32.
25. Герасимук І. Облік сільськогосподарських операцій з зерном у сільськогосподарських підприємствах // Бухгалтерія в сільському господарстві. - Харків. - 2009. - № 19. - с. 20-25.
26. Гладких Т.В. Фінансовий облік: / Т.В. Гладких. Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2007 – 480 с.
27. Голов С.В. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами / С.В. Голов. - К., 2008.
28. Голов С.Ф. Управлінський облік. Підручник./ С.Ф.Голов - Лібра, 2009- 703с.
29. Грабова Н.М., Кривонос Ю.Г. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках. Навч.посібник: 3-те вид., - К.: А.С.К., 2009. - 504с.
30. Дудко В.П. Бухгалтерський облік в умовах різних форм власності та господарювання: навчальний посібник / В.П. Дудко, Т.М. Ковальчук. - Чернівці: Рута, 2009. - 197 с.
31. Івахненков С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту : Навч. посібник / С.В. Івахненков . - К. : Знання-Прес , 2007 - 349 с.

32. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник./ [Ф.Ф. Бутинець, С.В.Івахенков, Т.В. Давидюк, Т.В. Шахрайчук], за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 2-е вид. – Житомир : ПП «Рута», 2010. – 544 с.
33. Калькуляція в бухгалтерському обліку // Л.Сук. Бухгалтерія в сільському господарстві. 2010 - №432.
34. Клименко О.В. Інформаційні системи і технології в обліку. Навчальний посібник./ О.В. Клименко – К.: Центр учбової літератури, 2008 – 320 с.
35. Костирко Р.О. Фінансовий аналіз: Навч. посібник./ Р.О. Костирко - Х.: Фактор, 2007.-784с.
36. Кузьмінський О.П. Організація бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: Підручник / О.П. Кузьмінський. - К.: Вища шк., 2007. - 223 с.
37. Лапін В.М. Основи охорони праці: Навчальний посібник. – Львів: ЛБІ НБУ. – 2008. - 142 с.
38. Лень В.С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: Навчальний посібник; М-во освіти і науки України / В.С. Лень. - К.: Центр навчальної літератури, 2008. - 575 с.
39. Лехман С.Д. Запобігання аварійності і травматизму в сільському господарстві: Навчальний посібник. – К.: У рожай. – 2007. - 272 с.
40. Лишиленко О.В. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник. / О.В. Лишиленко – К.: Центр навчальної літератури, 2008 – 528 с.
41. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник / О.В. Лишиленко. - К.: Центр навчальної літератури, 2009. - 631 с.
42. Массакowski В.П. Удосконалення обліку та контролю витрат в сільськогосподарських підприємствах // Економіка АПК. - 2008. - № 3 –с.34-37.
43. Матвіїв М.Я. Бухгалтерський облік на малих підприємствах за різними формами: Навчальний посібник; М-во освіти і науки України / М.Я. Матвіїв - 2-е вид., - К.: Центр навчальної літератури, 2008. - 350 с.
44. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навчальний посібник. / В.О. Мец – Київ: Вища школа, 2007 – 278 с.
45. Нашкерська Г.В. Фінансовий облік: Навчальний посібник. / Г.В.Нашкерська – К.: Кондор, 2009 – 503 с.
46. Національні стандарти в бухгалтерському обліку. Питання використання: Навчальний посібник. – 2-ге вид., доп. / М.Г. Михайлов, О.А. Мельник, В.М. Теслюк. – К.: Вища освіта, 2008 р.
47. Огійчук М.Ф. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник. -2-ге вид., перероб. і допов. - К.: Вища освіта. – 2011. - 800 с.
70. Сопко В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник.- 3-є вид., перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2010.- 578с.
72. Стоян В.І. Методологічні аспекти обліку витрат виробництва // Фінанси України. - 2011. - № 10. - с.4-10.

78. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник - 2-ге вид., стер. - К.: Знання, 2010. - 444с.

79. Шило В. П., Верхоглядова Н. І., Ільїна С. Б., Темченко А. Г. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2010-240 с.